

Hlásky a písmená u, U, ú, Ú

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 56 – 59

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 50 – 53

Pojmy:

hláska a písmeno U, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok; slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **U**;
- ✓ identifikovať hlásku **u** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **u** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s jednou slabikou;
- ✓ čítať slovo s dvomi slabikami;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlások a písmen u, U, ú, Ú

Nápovedným obrázkom pri písmene **U** je *umývadlo*. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období. Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok i úvodnú ilustráciu. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať, sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na uvážení učiteľa, či ju zaradiť do vyučovania v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Na precvičenie určovania prvej hlásky v slove odporúčame častejšie zaradiť na vyučovanie didaktické hry a rozširujúce úlohy zamerané na fonematické uvedomovanie si novej hlásky v slovách.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **U** (malé tlačené u, veľké tlačené U, malé písané ú, malé písané u, veľké písané U, malé písané u), žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na

rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 56, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **u** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **u** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je dievča Mila, ktorá sa chystá čistiť si zuby. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o osobnej hygiene, jej význame pre zdravie... Po rozhovore dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V následnom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, ktoré majú vo svojom názve hlásku **u**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Mile pri umývaní zubov. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

V ilustrácii sú dva nevyfarbené obrázky: *umývadlo, ruka*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či v počujú v každom slove hlásku **u**. Potom určia, na ktorom mieste v slove novú hlásku počujú (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Slovo s hláskou **u** na konci nie je na ilustrácii znázornené. Učiteľ môže so žiakmi také slovo vymyslieť a použiť vo vete, napr. *Mila má malú kefku. Položila ruku na umývadlo. Udrela si nohu o vaňu*. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **u** v slove. Nevyfarbené predmety na ilustrácii môžu vyfarbiť.

Riešenie: V slove *uterák* počujeme hlásku **u** na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. V slove *ruka* počujeme hlásku **u** vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove (*vaňu, kefku, ruku, nohu...*) počujeme hlásku **u** na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **u** na začiatku slova: *umývadlo, uterák, uši, ústa, úsmev (hlásky ú);*
- slová s hláskou **u** vnútri slova: *ruka, ruky, zuby, gumičky (vo vlasoch), bundička, zubná (kefka) kúpeľňa (hlásky ú);*
- slová s hláskou **u** na konci slova: *ruku, kefku, vaňu, nohu, gumičku, bundu, vodu, pastu.*

Strana 56, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri, kde sú napísané slabiky so spoluhláskami **m, l, v**. Po zvládnutí čítania slabík žiaci čítajú slová. Slabika s novým písmenom je farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA®*. Slabiky a slová sú napísané v žltom pásiku ako nové učivo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu

v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 56, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili, preto by im samostatné čítanie nových viet nemalo robiť problém. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Odporúčame dbať na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Strana 56, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení žiaci vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. V sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní viet.

Strana 57, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať v texte písmená **U** a **u** v tlačenej podobe.

Úloha je vhodná na rozlišovanie tvarov písmen **U** a **u** v texte. Učiteľ prečíta žiakom všetky slová, sú to názvy zvierat. Žiaci slová nemusia vedieť prečítať, značia v nich písmená podľa zadania. Medzi slovami v rámkoch je i slovo kohút, v ktorom nie je písmeno **u**, žiaci v ňom nič nevyznačia. Riešením *včielkinej úlohy* je zdôvodnenie, že v danom slove (žiaci ho nemusia vedieť prečítať) nie je písmeno **u**, ale písmeno **ú**, ktoré v slovách nevyznačujú. Rozširujúcou aktivitou môže byť prečítanie alebo vyznačenie iných známych písmen v slovách. Úloha je vhodná na samostatnú prácu. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami.

Strana 57, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú slabiku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ napísať prvú slabiku slova.

Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy slov na slabiky. V ponuke slabík pri obrázkoch sú známe slabiky. Pri vyfarbovaní rámečkov so slabikami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísaná slabika zostala čitateľná). Vyznačené slabiky žiaci prepíšu do riadkov pod každým obrázkom. Úloha je určená na spoločnú i samostatnú prácu.

Riešenie: lupa – lu; lúka – lú; muchotrávka – mu

Strana 57, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ čítať známe slabiky v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru tej istej slabiky.

Tento typ úlohy už žiaci riešili (napr. 46/1, 47/1, 50/2), nové je grafické znázornenie úlohy. Žiaci najskôr prečítajú slabiky v tlačenej i písanej podobe postupne, ako sú v kruhu napísané. Pri tvorení dvojíc slov odporúčame striedať farby, aby si žiaci ľahšie skontrolovali správnosť riešenia úlohy. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie slov s danými slabikami.

Strana 57, hodiny

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky s písmenom **u** alebo **ú**;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa pokynov.

Úlohu môžeme zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Po vyfarbení maľovaniek žiaci pomenujú časti obrázka. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet o obrázku. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Riešenie: uhorky, ústa

Sebahodnotenie

Po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení žiaci vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame zamerať sa tiež na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 58, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o obrázku;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Je na nej rodina prváčky Zuzky pri umývaní jej malej sestry Evky. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci vedeli samostatne vytvoriť o ilustrácii 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a medzipredmetové vzťahy.

Na ilustráciu sa viaže text s jednoduchými vetami doplnený obrázkami. Skôr, ako ich budú čítať žiaci, je potrebné, aby učiteľ žiakom vyvodil čítanie nových slov v trenažéri. Všetky slabiky s novým písmenom sú vyznačená farebne, aby sa slová žiakom ľahšie čítali.

Nový text prečíta najskôr učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, vhodné pomenovanie obrázkov a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Nové slová v texte žiaci nacvičili čítať v trenažéri, preto by čítanie žiakov malo byť plynulé hneď od začiatku nácviku čítania viet. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Strana 58, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať otázku;
- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď podľa textu.

Je dôležité, aby si žiaci obe otázky a aj odpovede dôkladne prečítali a správnu odpoveď našli v texte. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: 1. odpoveď je nesprávna, prečiarknuť; 2. odpoveď je správna, neprečiarknuť

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 59, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať hlásku **u** v slove znázornenom na obrázku.

Žiaci najskôr spoločne pomenujú všetky obrázky, aby pracovali s rovnakými názvami.

Riešenie: vyfarbené obrázky sú: *ulita, bubon, uhorka*

Strana 59, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať známe slová v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť k danému slovu v tlačenej tvare jeho písaný tvar.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, priradzovali však dvojice rovnakých slov. V tejto úlohe vyberajú rovnaké slovo porovnávaním poslednej slabiky. Žiaci najskôr prečítajú skupinu slov v tlačenej i v písanej podobe, potom priradujú rovnaké slová. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie viet so slovami, ktoré sú použité v úlohe, aby si žiaci uvedomili, ako môže posledná slabika meniť význam slova.

Strana 59, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ prečítať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ vybrať do vety vhodné slovo podľa významu.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame najskôr prečítať slová v rámčekoch, potom vetu s chýbajúcim slovom. Vhodné slovo, ktoré doplnia do vety, žiaci najskôr vyfarbia v rámčeku, potom ho do vety dopíšu. Doplnenú vetu spoločne prečítajú.

Strana 59, hodiny

Žiak vie:

- ✓ prečítať tlačené tvary písmen v kockách;
- ✓ zložiť z písmen slovo s využitím poradia podľa veľkosti kociek;
- ✓ zložené slovo prepísať.

Tento typ úlohy žiaci už riešili, slová z kociek prepisujú do riadka po prvýkrát. Učiteľ im vysvetlí, že písmená v kockách tvoria slová, sú však „rozhádzané“. Kocky jednej farby patria do jedného slova. Pri riešení úlohy odporúčame postupovať tak, že sa žiaci najskôr pokúsia ústne vytvoriť slovo z daných písmen. Potom vpisujú písmená do kociek podľa veľkosti kociek a napísané slová prečítajú. Tým si spravia akúsi skúšku správnosti svojho ústneho riešenia úlohy. Pomôckou pre žiakov môže byť to, že usporiadanie písmen do slova súvisí s usporiadaním kociek podľa veľkosti. Slovo z kociek prepíšu do riadka písaným písmom. Všetky slová prečítajú. Rozširujúcou aktivitou môže byť orientácie v slovách.

Riešenie: melú, lámu, malú

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie hlások **u** alebo **ú** v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove kohút hlásku u vnútri slova? Je v slove mydlo hláska ú?...*

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si nových hlások v slove.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová. Keď povie slovo, v ktorom je hláska **u**, žiaci spravia drep. Keď povie slovo, v ktorom je hláska **ú**, žiaci vyskočia.

Návrh na slová: tabuľa, ruka, kohút, ústa, umývadlo, uši, zuby, pavúk, papuče, puding, lúka, trúbka...

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slabík.

Pomôcky: slabiky napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané všetky tvary známych slov. Slová v každom riadku sú napísané inou farbou a v riadku sa neopakujú. Žiaci najskôr všetky slová prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky. Napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, v ktorom riadku sa nachádza slovo mamu? Na ktorom mieste v zelenom riadku je slovo, ktoré počujeme vo vete: „Mila má malú zubnú kefku.“?*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačенý a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačенý a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *Ku tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete... (Např. Zuzka hľadá malú zubnú pastu. Na kartičkách je napísané slovo malú.)* Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie u, U, ú, Ú

Písanie, 2. zošit, strany 28 – 32

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 50 – 53

Pojmy:

malé písané u, veľké písané U, malé písané ú

Ciele:

- ✓ napísať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová so správnymi rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať slabiky a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 28

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **u**;
- ✓ obkresliť tvar písmena v danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **u**.

Strana je venovaná nácviku písania písmen **u, ú**. Žiaci si rozcvíčia ruku v úvodnej ilustrácii a potom si farbičkami nacvičia postupnosť písania obťahovaním písmena v obrázku. Ďalej pokračujú v postupne sa zužujúcich riadkoch. V poslednom riadku píšú striedavo malé písané písmená **u, ú**.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Ako kritérium hodnotenia môže byť správne držanie tela pri písaní, správna poloha písanky alebo správne držanie pera.

Strana 29

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne prepísať slabiky podľa tlačenej predlohy.

Prvá časť strany je zameraná najmä na správne pripájania písmena **u** k písmenu **v**. V spoji dochádza ku skráteniu časti písmena **u**, preto je potrebné tento spoj dôkladne precvičiť. Žiaci precvičujú tento spoj vo vlastných menách, a tak si zopakujú aj pravidlo o ich správnom písaní. Záver strany je venovaný prepisu slabík.

Sebahodnotenie

Po skončení práce so stranou v rámci sebahodnotenia môžu žiaci hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní vlastných mien.

Strana 30

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **U**;
- ✓ obkresliť tvar písmena v danom obrázku;
- ✓ písať správny zväčšený tvar písmena **U**.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať tvary písmen veľké písané **U, Ú**. Po rozcvičení ruky žiaci farebne obťahujú písmeno v obrázku. Ďalej pokračujú v písaní v postupne sa zužujúcich riadkoch. Bodky pod hornou linkou im pomáhajú dodržiavať správne rozstupy medzi písmenami. V poslednom riadku nacvičujú písanie veľkého písaného **Ú**. Učiteľ žiakov upozorní na správne umiestnenie dĺžňa.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správneho sklonu písmen.

Strana 31

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať známe písmená;
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.

Prvý štvorriadkový blok je venovaný precvičovaniu písmen **U, Ú** a už skôr naučených písaných tvarov písmen veľkej abecedy. Žiaci tak majú možnosť porovnať jednotlivé tvary, určovať rozdielne a podobné časti. V druhej časti strany žiaci píšú slová a precvičia si písanie vlastných mien.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní slov (bodky, dĺžne, veľké písmená).

Strana 32

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať známe písmená;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Prvé štyri riadky záverečnej strany sú zamerané na zopakovanie písania známych písmen. Žiaci v riadkoch striedavo píšú tvarovo podobné písmená, porovnávajú rozdielne a podobné prvky, čím si fixujú a utvrdzujú správne tvary jednotlivých písmen. Druhú časť strany môže učiteľ využiť na diagnostické účely. Žiaci ju vypracujú samostatne.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení práce na tejto strane hodnotiť svoje pocity z písania a vyjadriť svoj postoj k písaniu.

Hláska a písmená s, S

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 60 – 64

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 54 – 58

Pojmy:

hláska s a písmeno S, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok; slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **S**;
- ✓ identifikovať hlásku **s** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **s** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s dvomi slabikami;
- ✓ čítať slovo s predložkou;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen s, S

Nápovedným obrázkom pri písmene **S** je *sova*. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonemického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať, sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zvážení učiteľa, či ju zaradí na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **S** (malé tlačené s, veľké tlačené s, malé písané s, veľké písané s), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačený alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 60, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 jednoduchých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *s* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *s* na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je znázornená hra dievčat (Zuzky a Simy) v izbe. Dievčatá sa hrajú s plyšovými hračkami, spoločnosť im robí mama a spiaci pes. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o spoločnom čase strávenom s kamarátmi. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov. Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hláška *s*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 jednoduchých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať dievčatám na ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *slon, misa a pes*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či v počujú v každom slove hlásku *s*. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Pri vysvetlení grafického znázornenia povieme žiakom, že prvý a posledný vyfarbený rámeček predstavuje prvé a posledné písmeno slova, stredná časť je širšia preto, lebo vnútri slova môže byť viac hlások, preto nevieme presne určiť, či je daná hláska na druhom, treťom, prípadne ďalšom mieste v slove. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *s* v slove. Nevyfarbené predmety na ilustrácii môžu vyfarbiť.

Riešenie: V slove *slon* počujeme hlásku *s* na začiatku slova, hláska je znázornená prvým rámečkom. V slove *misa* počujeme hlásku *s* vnútri slova, hláska je znázornená druhým rámečkom. V slove *pes* počujeme hlásku *s* na konci slova, hláska je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *s* na začiatku slova: *slon, sova, slniečko, stolička, skriňa, skrinka, slivky, sklo (na obluku), sveter;*
- slová s hláskou *s* vnútri slova: *misa, vlasy, úsmev, psík, chvost;*
- slová s hláskou *s* na konci slova: *pes, záves, nos.*

Strana 60, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo s predložkou.

Čítanie slabík a slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlišená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti Šlabikára LIPKA. Novým javom pri čítaní je splyvavá výslovnosť čítania predložky so slovom. Učiteľ vysvetlí žiakom, že modrý oblúčik (čiara) znamená, že predložku čítame spolu so slovom (oblúčik ich spája), hoci sa píše zvlášť (je to gramatické pravidlo v slovenskom jazyku). Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť

orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 60, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 60, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní slova s predložkou.

Strana 61, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať dané slovo v rade písmen.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 50. Odporúčame najskôr spoločne prečítať slová v prvom stĺpci, aby žiaci vedeli, ktoré slová budú vyhľadávať. Úlohu odporúčame riešiť postupne po riadkoch. Učiteľ žiakom poradí, aby hľadali v rade písmen najskôr prvé písmeno slova z ľavého stĺpca, potom k nemu pridajú druhé písmeno slova. Vtedy by už mali mať rozlíšené slovo od ostatných písmen v riadku. Slovo farebne zakrúžkujú. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie viet s danými slovami.

Strana 61, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky;
- ✓ zložiť z danej dvojice slabík správne slovo;
- ✓ napísať zložené slovo.

Učiteľ vysvetlí žiakom, že na farebných kartičkách sú napísané známe slová po slabikách, tie sa však „rozhádzali“. Žiaci skúšajú zložiť slovo zo slabík na kartičkách rovnakej farby. Každé slovo povedia nahlas a napíšu ho do pripraveného riadka. Obrázok im slúži ako pomôcka. Napísané slová žiaci prečítajú.

Riešenie: misa, Sima

Strana 61, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky s písmenami **s, S**.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby žiaci postupovali pomaly, spoločne čítali správne slabiky, ktoré tvoria cestu od slimáka k slivkám. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slabík na hlásky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Strana 61, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť správny tvar písmen **s, S**.

Ako rozširujúcu aktivitu môžu žiaci určiť počet vyznačených tvarov.

Strana 61, hodiny

Žiak vie:

- ✓ povedať po slabikách slovo znázornené na obrázku;
- ✓ určiť prvú slabiku slova.

Úloha je určená na samostatnú prácu, pretože jej riešenie je jednoduché. Je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy slov na slabiky. V ponuke slabík pri obrázkoch sú vždy dve slabiky. Pri vyfarbovaní rámečkov so slabikami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísaná slabika zostala čitateľná).

Riešenie: sito – SI; sudy – SU

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 62, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať trojslabičné slovo;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom ľahšie čítali. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. Po prvýkrát sa v texte nachádza slovo s tromi slabikami, preto mu treba venovať pozornosť pri nácviku čítania slov.

Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci.

Včielkina úloha je zameraná na opakovanie určovania počtu slov vo vete.

Riešenie: Malá Sisa máva.

Strana 62, hodiny

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová napísané veľkými tlačenými písmenami;
- ✓ priradiť slová k obrázkom podľa významu.

Žiaci pomenujú obrázky a prečítajú slová pri každom z nich. Na obrázku uteráka je znázornená činnosť – odporúčame vysvetliť žiakom význam oboch slov a znázorniť ich pohybom. Na obrázku sukne je znázornená farba.

Riešenie: VISÍ, SIVÁ, MISA

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu.

Strana 63, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 jednoduchých viet o ilustrácii;
- ✓ čítať trojslabičné slovo;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 jednoduchých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. Odporúčame precvičovať plynulé čítanie slova s predložkou a zamerať sa na správnu intonáciu opytovacích viet.

Včielkina úloha je zameraná na opakovanie určovania počtu slabík v slovách.

Druhá *včielkina úloha* je zameraná na porozumenie textu na druhej úrovni. Predpokladáme, že žiaci odpovedia, že Sima potrebuje silu preto, aby mohla sama mlieť orechy.

Strana 63, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Odporúčame podčiarknuť si v tlačenom texte spoločne so žiakmi slová, ktoré budú žiaci dopĺňať do viet. Potom môžu riešiť úlohu ako samostatnú prácu.

Riešenie: veselé, mise, visí

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 64, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slová v rade písmen.

Žiaci riešia tento typ úlohy po prvýkrát. Odporúčame, aby čítali dvojice písmen ako slabiky nasledujúce za sebou. Slabiky, ktoré tvoria slová, vyznačia krúžkami rôznych farieb.

Riešenie: sama, sivá, sila, musí, saláma, sami

Strana 64, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;

- ✓ vytvoriť slová z daných slabík.

V úlohe žiaci spájajú dané slabiky do slov. Odporúčame, aby prvú dvojicu slov žiaci vytvorili spoločne s učiteľom. Ďalšie slová určia ústne a žiaci úlohu dokončia samostatne. Upozorníme ich na správne písanie mena. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: musí, visí, misa, Sisa

Strana 64, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť dvojice slov podľa významu.

Úlohu je možné riešiť dvomi spôsobmi. Prvý je ten, že žiaci budú postupovať presne podľa zadania, teda najskôr vyznačia čiary a prečítajú vzniknuté dvojice slov. Druhý spôsob je ťažší, pretože žiaci tvoria dvojice slov na základe logických súvislostí. Správnosť riešenia si overia vyznačením čiar medzi dvojicami. Je na učiteľovi, ktorý spôsob zvolí.

Riešenie: sivá misa, milá víla, veselá Sisa; slovné spojenie k obrázku: *veselá Sisa*

Strana 64, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď.

Je dôležité, aby si žiaci všetky vety dôkladne prečítali a porovnali ich so situáciami znázornenými na obrázkoch. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Riešenie: Sisa má sivé nohavice.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Dážď zo slabík

Cieľ hry: Zopakovať si čítanie slabík zo známych písmen.

Pomôcky: Kartičky so slabikami napísanými tlačným i písaným písmom tak, aby každý žiak dostal aspoň jednu kartičku.

Postup: Učiteľ má pripravené kartičky s rôznymi známymi slabikami. Každá slabika je na samostatnej kartičke. Ak budú žiaci pracovať v skupinách, je vhodné, aby mala každá skupina rovnaké kartičky. Žiaci pracujú na zemi. Učiteľ z výšky spustí každej skupine kartičky na zem – kartičky so slabikami „napršia“ a žiaci hľadajú rovnaké slabiky podľa zadania učiteľa. Potom všetky slabiky prečítajú.

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie hlásky **s** v slovách.

Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove semafor hlásku s na začiatku slova? Je v slove slon hláska s na konci slova?*

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou **s**.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou s*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Obmenou a sťažením hry môže byť zadanie podmienky pri tvorení slov iba s hláskou s vnútri slova.

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov a vyhľadávanie informácií priamo uvedených v texte.

Pomôcky: vety napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané rôzne vety, najvýhodnejšie je, aby bola každá veta napísaná inou farbou. Žiaci najskôr všetky slabiky prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, čo robí Sima? Čo má Eva?*

Návrh na vety: *Sima máva Ive. Eva má sivú misu. Malá Sisa má milú mamu. Mama a Mila melú.*

Písanie s, S

Písanie, 3. zošit, strany 1 – 5

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 54 – 58

Pojmy:

malé písané s, veľké písané S

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová so správnymi rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Vnútoraná strana obálky

V hornej časti obálky je opäť umiestnená krátka motivačná báseň, ktorú učiteľ môže použiť pri gymnastickej rozcvičke rúk žiakov pred písaním. Ďalej nasledujú vysvetlivky použitých piktogramov a zobrazenie správnej polohy písanky pri písaní tak pre žiakov písucich pravou rukou, ako aj pre ľavákov.

Strana 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **s**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **s**.

Strana je zameraná na nácvik písmena malé písané **s**. Prípravné cvičenia sú obdobné ako v písanke 2. Na úvodnej ilustrácii si žiaci rozcvičia ruku. Po vysvetlení správneho postupu písania písmena žiaci obťahujú písmeno na obrázku farbičkami. Odporúčame, aby písmeno obťahli aspoň tromi farbami. Potom žiaci píšú písmená v riadkoch perom. Dodržiavanie optimálnych rozstupov medzi písmenami

žiakom uľahčujú naznačené bodky na mieste, kde sa písmená začínajú písať. Aby sa postupne zvyšovala náročnosť úloh pri písaní, ako posledný je zaradený riadok bez pomocných bodiek. Žiaci si začínajú precvičovať dodržiavanie správnych rozstupov medzi písmenami na základe vlastného odhadu alebo porovnávaním s predchádzajúcim riadkom.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správnych rozstupov medzi písmenami v poslednom riadku.

Strana 2

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.

Strana je rozdelená do dvoch štvorriadkových blokov. V prvej časti si žiaci precvičia slabiky s písmenom **s**. Pred samotným písaním je potrebné, aby učiteľ žiakom vysvetlil spôsob pripájania písmen k písmenu **s**. V druhej časti strany žiaci píšú dvojslabičné slová. Pozornosť treba venovať jednoznačnosti písania slov a písaniu znamienok až po napísaní celého slova.

Sebahodnotenie

V závere strany žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa, ktoré môže byť zamerané práve na dodržiavanie písania dĺžňa a bodky.

Strana 3

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **S**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **S**.

Písanie tvaru písmena veľké písané **S** si žiaci nacvičia na celej strane. Najprv sa naučia postupnosť písania obťahovaním písmena na obrázku farbičkami. Optimálnu veľkosť a rozstupy medzi písmenami uľahčujú žiakom bodky pod hornou linajkou na mieste, kde začínajú písať písmeno. V poslednom riadku bez naznačených bodiek si žiaci striedavo precvičujú písanie písmen **S, s**.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Ako kritérium úspešnosti môže byť správny sklon písmen.

Strana 4

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.

V úvode strany si žiaci precvičujú písanie tvarovo podobných písmen **S, L**, potom písanie slabík s písmenom veľké písané **S**. Spôsob pripájania je obdobný ako pri písmene veľké písané **I**, s ktorým sa už žiaci stretli. Napriek tomu je potrebné žiakom vysvetliť a ukázať na tabuli správny tvar slabík. V posledných troch riadkoch žiaci píšú dvojslabičné slová.

Sebahodnotenie

V závere strany žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa, ktoré môže byť zamerané na dodržiavanie rovnomerných rozstupov medzi písmenami v slovách.

Strana 5

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať slová a vety s novým písmenom.

Strana je venovaná precvičovaniu odpisu a prepisu slov a viet s frekventovaným použitím písmena **s**. Popri precvičení a fixácii nového tvaru sú medzi dvojslabičné slová zámerne zaradené aj spojenia s písmenom **v**, aby si ich žiaci zopakovali. Cvičenia na strane sú určené na samostatnú prácu žiakov, ktorú môže učiteľ využiť aj na diagnostické účely.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri prepise slov.

Hlásky a písmená o, O, ó, Ó

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 65 – 68

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 59 – 62

Pojmy:

hláska a písmeno O, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok; slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **O**;
- ✓ identifikovať hlásku **o** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **o** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať dvojslabičné a trojslabičné slová;
- ✓ čítať slová s predložkami;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlások a písmen o, O, ó, Ó

Nápovedným obrázkom pri písmene **O** sú *okuliare*. Prvú hlásku tohto slova sa žiaci naučili určiť už v prípravnom období. Motivačná báseň sa viaže na nápovedný obrázok i na úvodnú ilustráciu. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame pracovať s motivačnou básňou na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zvážení učiteľa, či ju zaradiť na vyučovanie v svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.

K známemu tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Na precvičenie určovania prvej hlásky v slove odporúčame častejšie zaradiť na vyučovanie didaktické hry a rozširujúce úlohy zamerané na fonematické uvedomovanie si novej hlásky v slovách.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **O** (malé tlačené o, veľké tlačené O, malé tlačené ó, malé písané o, veľké písané O, malé písané ó), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na

rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 65, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **o** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **o** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii píše Adam meninový pozdrav svojmu dedkovi Ondrejovi, mama pripravuje slávnostnú tortu. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom tom, či žiaci poznajú krstné mená svojich príbuzných, či sa rodiny stretávajú pri príležitosti rodinných sviatkov... Po rozhovore dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, ktoré majú v svojom názve hlásku **o**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Mali by samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách.

Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi pri písaní meninového pozdravu. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *okuliare*, *torta* a *pero*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či v počujú v každom slove hlásku **o**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **o** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *okuliare* počujeme hlásku **o** na začiatku slova, hlásku je znázornená prvým rámečkom. V slove *torta* počujeme hlásku **o** vnútri slova, hlásku je znázornená druhým rámečkom. V slove *pero* počujeme hlásku **o** na konci slova, hlásku je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **o** na začiatku slova: *okuliare*, *obálka*, *Ondrej*, *orechy*, *oslava*, *otec*;
- slová s hláskou **o** vnútri slova: *pozdrav*, *torta*, *koláče*, *nožik*, *pohár*, *ozdobuje*;
- slová s hláskou **o** na konci slova: *pero*, *tato (ocko)*.

Strana 65, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo s tromi slabikami.

Čítanie slabík s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri, kde sú napísané slabiky so spoluhláskami **m**, **l**, **v**, **s**. Po zvládnutí čítania slabík žiaci čítajú slová. Slabika s novým písmenom je farebne odlíšená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA®*.

Strana 65, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili, preto by im samostatné čítanie nových viet nemalo robiť problém. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Odporúčame dbať na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet, najmä zvolacích.

Strana 65, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní zvolacích viet so správnou intonáciou.

Strana 66, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť poslednú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ písať písmená **o**, **á**.

Odporúčame pred riešením úlohy zopakovať so žiakmi určovanie poslednej hlásky slova na iných slovách, napr.: *okno, okná, pero, perá, drevo, drevá, mesto, mestá...*

Strana 66, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách znázornených na obrázkoch;
- ✓ zapísať prvé písmeno slova znázorneného na obrázku;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen a prečítať ho.

Žiaci najskôr pomenujú obrázky a napíšu do farebných okienok ku každému obrázku prvé písmeno slova veľkými tlačnými písmenami. Potom písmená prepíšu do okienok rovnakej farby pod obrázky chlapca a dievčaťa a prečítajú ich. Žiakov pochválime za prácu pri riešení úlohy.

Pomenovanie obrázkov: *malina, ihla, loďka, orech, aktovka*.

Riešenie: MILO, MILA

Strana 66, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vymyslieť a povedať slovo s danou slabikou na začiatku.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby žiaci najskôr povedali viac slov s danou slabikou na začiatku. Môžu sa zamerať na slová znázornené na obrázkoch, s ktorými sa stretli v šlabikári. Vtedy budeme mať istotu, že sa slovo začína otvorenou slabikou. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame tvorenie viet s danými slovami.

Riešenie: návrh slov: *motýľ, motyka, motorka, sova, somárik, vozík, vojak*

Strana 66, hodiny

Žiak vie:

- ✓ prečítať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ vybrať do vety vhodné slovo podľa významu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 59. Odporúčame najskôr prečítať slová v rámečkoch, potom vetu s chýbajúcim slovom. Vhodné slovo, ktoré doplnia do vety, žiaci najskôr vyfarbia v rámečku, potom ho dopíšu do vety. Doplnenú vetu spoločne prečítajú.

Riešenie: volá

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 67, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať správne slovo s predložkou;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Sú na nej chlapani v telocvični, ktorí hrajú florbal. Chlapani sú rozdelení do družstiev: zelení majú na drese *sovu*, žltí majú na drese *osu*. Žiaci tvoria vety o ilustrácii, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 viet s vopred dohodnutým minimálnym počtom slov. Rozvíjajú sa tým ich komunikačné spôsobilosti. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Na ilustráciu sa viaže text s jednoduchými vetami doplnený obrázkami. Je potrebné, aby učiteľ žiakom vyvodil čítanie nových slov v trenažéri ešte pred samotným čítaním textu. Po prvýkrát čítajú chlapčenské mená. Všetky slabiky s novým písmenom sú vyznačené farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie.

Nový text prečíta najskôr učiteľ, žiaci počúvajú správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Vety číta nasledovne: *Adam, Samo, Vilo a Ivo sú v telocvični. Samo má v znaku sovu. I Adam má v znaku sovu? Má. Ivo má v znaku osu. I Vilo má v znaku osu. atď.* Potom čítajú text žiaci. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Strana 67, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Úloha tohto typu je v šlabikári uvedená po druhýkrát. Pred jej riešením odporúčame opätovne prečítať so žiakmi celý text. Potom žiaci prečítajú slová napísané v rámečkoch. Vysvetlíme im postup riešenia úlohy – žiaci si prečítajú najskôr prvé slovo *Ivo*, potom ho hľadajú v texte. Zistia, že slovo je v texte použité, preto vyfarbia rámeček so slovom. Takto pokračujú s každým slovom z úlohy. Učiteľ môže určiť skupinky žiakov, ktoré budú hľadať jednotlivé slová. Odporúčame slová vyfarbiť svetlými farbami, aby zostali čitateľné. Úloha nie je vhodná na samostatnú prácu.

Riešenie: V texte boli slová: *Ivo, osu, volá, máva, sovu.*

Včielkina úloha: hokej, krasokorčuľovanie, box, volejbal...

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 68, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Tento typ úlohy už žiaci riešili. Odporúčame, aby s prvou skupinou slabík žiaci pracovali spoločne s učiteľom, vyfarbili a napísali slovo *loví*. Ďalšie slová určia spoločne ústne a žiaci úlohu dokončia samostatne. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.

Riešenie: loví, sova, volá

Strana 68, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vytvoríť a napísať nové slovo podľa daného pravidla.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Zámenou písmen vzniknú z dievčenských mien mená chlapcov.

Strana 68, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ doplniť vhodné slovo do vety znázornenej na obrázku;
- ✓ získať informáciu priamo uvedenú v texte znázornenom na obrázku.

Tento typ úlohy je podobný ako na strane 59. Odporúčame najskôr pomenovať činnosť znázornenú na obrázku. Odporúčame prečítať všetky tri vety (použiť postupne všetky slová v rámečkoch vo vete). Vhodné slovo, ktoré doplnia do vety, žiaci vyfarbia v rámečku, potom doplnenú vetu spoločne prečítajú.

Strana 68, hodiny

Žiak vie:

- ✓ čítať známe slová v tlačenej i písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru toho istého slova.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová v tlačenej i písanej podobe. Potom tvoria dvojice slov číslovaním. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame orientáciu v texte, žiaci určia poradie daného slova v riadku.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť sluchovú analýzu slov, určiť novú hlásku v slove.

Postup: Žiaci sedia v laviciach alebo na inom mieste v triede tak, aby učiteľ videl na každého žiaka.

Povie pokyn: *Ak počujete na začiatku slova o, zdvihnite ruku!* Potom im hovorí rôzne slová, v ktorých sa hláska **o** nachádza v rôznych pozíciách, najmä však na začiatku slova. Žiaci reagujú podľa toho, či

počujú na začiatku slova danú hlásku. Ak áno, zdvihnú ruku, ak nie, ruku nechajú položenú. Po osvojení si pravidiel hry môžu slová vymýšľať aj žiaci (nahradia učiteľa).

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: vety napísané na tabuli

Postup: Na tabuli sú v riadkoch napísané rôzne vety tak, že každá je napísaná inou farbou. Žiaci najskôr všetky vety prečítajú. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, čo robí Samo? (Samo volá mamu.) V ktorej vete sú dve chlapčenské mená? (Vilo a Milo sú sami.)*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačенý a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačенý a písaný tvar každého slova

Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *Ku tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Např.: *Ivo hrá hokej.* Na kartičkách je napísané slovo *Ivo*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačný tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie o, O, ó, Ó

Písanie, 3. zošit, strany 6 – 9

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 59 – 62

Pojmy:

malé písané o, veľké písané O, malé písané ó

Ciele:

- ✓ napísať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová so správnymi rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky a slová písaným písmom;
- ✓ prepísať slabiky a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 6

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **o**, malé písané **ó**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správne tvary písmen **o**, **ó**.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať tvary písmen **o**, **ó**. Písanie tvaru písmena **o** nie je pre žiakov náročné. Skladá sa len z dvoch tvarových prvkov. Napriek tomu treba žiakom opísať postupnosť pri jeho písaní. Pred písaním si rozcvičia ruku na úvodnej ilustrácii, potom farbičkami nacvičia postupnosť písania obťahovaním písmena na obrázku. Ďalej pokračujú v postupne sa zužujúcich riadkoch. V poslednom riadku bez bodiek, vyznačujúcich začiatok písania písmena, píšú striedavo tvary **o**, **ó**. Učiteľ žiakom pripomenie pravidlá písania dĺžna pri dlhej samohláske **ó**.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Ako kritérium hodnotenia môže byť správne držanie tela pri písaní, správna poloha písanky alebo správne držanie pera.

Strana 7

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.

Celá strana je zameraná na nácvik spojov s písmenom **o**. V úvode prvej časti strany si žiaci precvičia spoj so spoluhláskou **v**. Spojenie týchto dvoch písmen je obdobné ako v slabike **va**, s ktorou sa už žiaci stretli. V nasledujúcich jednoslabičných a dvojslabičných slovách si precvičujú spojenie písmena **o** s ďalšími známymi spoluhláskami.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce so stranou môžu hodnotiť v rámci sebahodnotenia svoju úspešnosť pri písaní týchto spojov.

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **O**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena veľké písané **O**.

Písanie tvaru písmena **O** si žiaci nacvičia na celej strane. Pred písaním porovnajú tvary veľkého a malého písmena **o** a určia rozdiely. Upozorníme ich na „očko“ v písmene **O**. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii si žiaci precvičia postupnosť písania obtiahnutím písmena na obrázku. Ďalej píšú písmeno v postupne zužujúcich sa riadkoch. V poslednom riadku píšú žiaci striedavo písmená **O, o**, aby si precvičili písanie rozdielnych prvkov oboch písmen.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho sklonu písmen.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety podľa vzoru.

Strana je rozdelená do dvoch častí. V prvom štvorriadkovom bloku si žiaci precvičujú tvarovo podobné písmená **O** a **Á**. Keďže vlastných mien začínajúcich sa písmenom **O** a obsahujúcim zatiaľ prebraté písmená nie je veľa, je zaradené len jedno meno **Ola** na precvičenie spojenia spoluhlásky s písmenom **O**. Zvolené meno nie je bežné, preto učiteľ žiakom môže vysvetliť, že je to skrátaná alebo domácka podoba mena **Olgy** – **Oliny**. Aj pri tomto spoji sa žiaci opäť stretnú s prerušenou jednoťažnosťou písania slova. Druhý štvorriadkový blok je zameraný na precvičenie odpisu a prepisu viet.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Ako kritérium môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Hláska a písmená j, J

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 69 – 72

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 63 – 66

Pojmy:

hláska j a písmeno J, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok; slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **J**;
- ✓ identifikovať hlásku **j** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **j** v slove;
- ✓ čítať slabiky a slová zložené zo známych písmen;
- ✓ samostatne čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvedenie hlásky a písmen j, J

Nápovedným obrázkom pri písmene **J** je *ježko*. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Spoločne so žiakmi prečítame – povieme báseň, potom môžeme ukázať na niektoré slovo v texte básne a spýtať sa žiakov, či vedia, čo je tam napísané. Žiaci tak majú možnosť získať spôsobilosť určiť, čo ktoré napísané slovo znamená bez toho, že by vedeli prečítať všetky písmená. Táto aktivita je rozširujúcou aktivitou a nechávame na zväžení učiteľa, či ju zaradiť na vyučovanie vo svojej triede. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **J** (malé tlačené j, veľké tlačené J, malé písané j, veľké písané J), ktoré žiaci opakujú.

Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 69, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;

- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku *j* v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky *j* na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je Zuzka s kamarátmi Julou a Julom, hrajú sa so zvieratami v horárni. Odporúčame upozorniť žiakov, že situácia na ilustrácii je vymyslená. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o starostlivosti o zvieratá. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka.

V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov. Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hlásku *j*. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré žiaci tvoria. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať deťom na ilustrácii. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *ježko, zajac a papagáj*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či v počujú v každom slove hlásku *j*. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky *j* v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *ježko* počujeme hlásku *j* na začiatku slova, hlásku je znázornená prvým rámečkom. V slove *zajac* počujeme hlásku *j* vnútri slova, hlásku je znázornená druhým rámečkom. V slove *papagáj* počujeme hlásku *j* na konci slova, hlásku je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *j* na začiatku slova: *ježko, jašterica, Julou, Jula, jazvec, jeleň, jahody, jazierko, jedľa*;
- slová s hláskou *j* vnútri slova: *zajace, behajú*;
- slová s hláskou *s* na konci slova: *papagáj*.

Strana 69, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík a slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlišená. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, a ktoré odlišné).

Strana 69, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Dôraz kladie na správnu intonáciu zvolacích viet. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Učiteľ žiakov stále upozorňuje na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 69, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní zvolacích viet so správnou intonáciou.

Strana 70, čítanie viet

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať jednoslabičné slovo so zatvorenou slabikou;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci vedeli samostatne vytvoriť o ilustrácii aspoň 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy (návšteva príbuzných, stolovanie, správna výživa...).

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. V texte nachádzajú podobné slová *ja, aj, je*, tiež citoslovce *jěj* (odporúčame vysvetliť žiakom jeho použitie aj v iných vetách). Vety najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci.

Strana 70, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď podľa textu.

Sebahodnotenie

Po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení odporúčame zamerať sa so žiakmi na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 71, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ identifikovať dané slovo v rade písmen.

Žiaci riešia tento typ úlohy po prvýkrát. Odporúčame, aby čítali dvojice písmen ako slabiky nasledujúce za sebou. Slabiky, ktoré tvoria slová, vyznačia krúžkami rôznych farieb. Pri prepisovaní slov upozorníme žiakov na písanie veľkého písmena na začiatku mena.

Riešenie: Majo, jasá, vejú, seje

Strana 71, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať vety v tlačenej i v písanej podobe;
- ✓ priradiť dvojicu tlačeného a písaného tvaru tej istej vety.

Žiaci najskôr prečítajú všetky vety v tlačenej i v písanej podobe. Potom tvoria dvojice priradovaním, spájaním farebnými čiarami. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy.

Strana 71, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť dvojice slov tvoriacich vetu.

Žiaci najskôr vyznačia čiary a prečítajú vzniknuté vety. Podľa obrázka určia, ktorá veta je znázornená.
Riešenie: Majo jasá.

Strana 71, hodiny

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slabiky s písmenom *j* alebo *J*;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa pokynov.

Úlohu môžeme zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Po vyfarbení maľovaniiek žiaci pomenujú časti obrázka. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet o obrázku. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Riešenie: jablko, vrečko

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 72, rozprávanie na danú tému

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ rozprávať na danú tému.

Ilustrácia s témou *Mikuláš* je prvou celostranovou ilustráciou v nácvičnom období. Poskytuje žiakom priestor na rozprávanie nielen o ilustrácii, ale i o svojich vlastných zážitkoch s Mikulášom a mikulášskymi balíčkami. Báseň odporúčame využiť ako motiváciu a začiatok rozprávania na tému *Mikuláš, mikulášske balíčky, rozdávanie darčiekov...*

Strana 72, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať mená;
- ✓ napísať svoje meno na obrázok balíčka;
- ✓ rozprávať o svojich prianiach.

Riešenie úlohy je pokračovaním rozprávania na tému *Mikulášske balíčky*.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri tvorení viet na danú tému.

Didaktické hry

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou *j*.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou j*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Obmenou a sťažením hry môže byť zadanie podmienky pri tvorení slov iba s hláskou *j* vnútri slova.

Rybník

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.

Pomôcky: Kartyčky so známymi slovami, pričom je každé slovo napísané inou farbou a rozstrihané na slabiky.

Postup: Na spodnú časť magnetickej tabule nakreslíme rybník (modrý ovál), pripevníme doň kartyčky so známymi slovami (*Maja, Julo, majú, veje, sejú, jasá, jeme, ujo...*). Každé slovo je napísané inou farbou a rozstrihané na slabiky. Nad rybníkom sú tieto slová napísané písaným písmom. Žiaci vyberú slabiky z rybníka podľa farby, zostavia z nich slovo a pripnú ho na magnetickú tabuľu vedľa písaného tvaru slova nad rybníkom.

Čierny Peter

Cieľ hry: Pozorne sledovať čítaný text a rozlišovať jednotlivé vety.

Pomôcky: text v šlabikári (prípadne iný text zložený zo známych písmen)

Postup: Učiteľ sa vopred dohodne so žiakmi, koľko viet bude každý čítať (zo začiatku je vhodné čítať iba jednu vetu), a určí poradie čítajúcich (napr. postupne ako sedia za sebou). Potom žiaci samostatne čítajú text zo šlabikára. Kto sa „stratí“ pri čítaní viet, je *Čierny Peter*. Spolužiaci mu ukážu, ktorú vetu má prečítať. Na lavicu dostane maňušku včielky – pomocníčky. Pri hre je dôležité, aby každý čítal aspoň dvakrát. Tak dáme šancu každému zažiť pocit úspechu a radosti z čítania.

Písanie j, J

Písanie, 3. zošit, strany 10 – 13

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 63 – 66

Pojmy:

malé písané j, veľké písané J

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová so správnymi rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 10

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané *j*;

- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena *j*.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať tvar písmena *j*. Po prvýkrát sa stretávajú s písmenom s dolnou slučkou. Preto odporúčame venovať zvýšenú pozornosť prípravným cvičeniam na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. Po rozcvičení ruky žiaci niekoľkokrát obtiahnu farbičkami tvar písmena na obrázku. V prvom riadku je tvar predpísaný vo zväčšenej podobe a žiaci ho môžu písať ceruzkou. Navrhnutá liniatúra žiakom uľahčuje dodržiavať nielen správne rozstupy medzi písmenami, ale aj správnu dĺžku dolnej slučky. V poslednom riadku bez týchto pomocných prvkov si žiaci precvičia písanie slabiky s písmenom *j*.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správnej dolnej dĺžky písmena *j*.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.

Prvá časť strany je zameraná na nácvik spojov písmena *j* so samohláskami. Zvýšená pozornosť je venovaná spoju *oj*. V druhej časti strany žiaci píšú dvojslabičné slová, ktoré odporúčame pred písaním prečítať. Posledný riadok je venovaný prepisu slov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Ako kritérium môže byť úspešnosť pri písaní slabiky *oj*.

Strana 12

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané *J*;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena *J*.

Písanie tvaru písmena *J* si žiaci osvojujú na celej strane. Pred písaním žiaci porovnajú tvary veľkého a malého písmena a určia rozdiely. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom viacnásobnom obťahovaní písmena na obrázku žiaci nacvičujú písanie písmena v postupne sa zužujúcich riadkoch.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správnej dolnej dĺžky písmena *J* v poslednom riadku.

Strana 13

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne prepísať slabiky s novým písmenom.

V prvej časti strany si žiaci ešte precvičujú písanie písmena *J* aj v kombinácii s malým písaným *j* pre porovnanie spoločných a rozdielnych prvkov, čo prispieva k fixácii tvarov. Ďalej si precvičujú spoje písmena *J* so samohláskami v slabike, v slove i vo vete. Záver strany je venovaný prepisu slabík.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce so stranou môžu v rámci sebahodnotenia hodnotiť svoju úspešnosť pri odpisovaní vety.

Hláska a písmená z, Z

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 73 – 75

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 67 – 69

Pojmy:

hláska z a písmeno Z, tlačný a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok; slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **Z**;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **z** v slove;
- ✓ čítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať slovo s tromi slabikami;
- ✓ čítať slovo s predložkou;
- ✓ samostatne čítať vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen z, Z

Nápovedným obrázkom pri písmene **Z** je *zajac*. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť. K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačné bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačné tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **Z** (malé tlačné z, veľké tlačné z, malé písané z, veľké písané z), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačný alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 73, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **z** v slovách znázornených na ilustrácii;

- ✓ určiť pozíciu hlásky **z** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je znázornená prváčka Zuzka s bratom Adamom a mamou pri dome pod zasneženým kopcom, na ktorom sa sánkujú deti. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o zime a sánkovačke. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety a ľudia, v pomenovaní ktorých je hláska **z**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri sánkovačke. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú dva nevyfarbené obrázky: *zajac* a *vozík*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či v počujú v každom slove hlásku **z**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **z** v slove. Slovo s hláskou **z** na konci slova nie je znázornené na obrázku. Môžeme použiť slovo *mráz*. Žiaci môžu vyfarbiť nevyfarbené časti obrázka.

Riešenie: V slove *zajac* počujeme hlásku **z** na začiatku slova, hláska je znázornená prvým rámečkom. V slove *vozík* počujeme hlásku **z** vnútri slova, hláska je znázornená druhým rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **z** na začiatku slova: *zima, zajo, Zuzka, záveje, zasnežené;*
- slová s hláskou **z** vnútri slova: *vozík, vezú sa;*
- slová s hláskou **z** na konci slova: *mráz, voz.*

Strana 73, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slovo s predložkou.

Čítanie slabík a slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlišená. Je to systémový prvok použitý v celej prvej časti *Šlabikára LIPKA®*. Novým javom pri čítaní je splývavá výslovnosť čítania predložky so slovom. Učiteľ vysvetlí žiakom, že modrý oblúčik (čiara) znamená, že predložku čítame spolu so slovom (oblúčik ich spája), hoci sa píšú zvlášť (je to gramatické pravidlo v slovenskom jazyku). Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 73, čítanie viet, text Zima

Žiak vie:

- ✓ identifikovať nadpis textu;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Po prvýkrát má text nadpis. Odporúčame žiakom vysvetliť jeho funkciu (pomenováva príbeh opísaný v texte) a správne čítanie (po prečítaní nadpisu znížime hlas ako na konci vety a spravíme krátku

pauzu v čítaní). Je výhodné vopred sa dohodnúť, či sa bude nadpis počítať ako riadok textu alebo nie (napr. pri orientácii v texte).

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor.

Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.

Po prečítaní textu odporúčame rozhovor o ňom. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo.

Upozorníme ich, ako ľahko sa môže zmeniť význam slova, keď sa zamení jedna hláska: *záveje* – *závoje*. Učiteľ spoločne so žiakmi vysvetlí význam oboch slov, aby žiaci správne porozumeli textu.

Potom nový text čítajú žiaci. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili.

Učiteľ žiakov stále upozorňuje na správne čítanie slov s predložkami a dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet.

Žiakov nesmieme zabudnúť pochváliť za ich prácu.

Strana 73, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine.

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri čítaní slov s predložkou.

Strana 74, čítanie viet, text **Zuza a Zolo**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať trojslabičné slová;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie afektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom čítali ľahšie. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. Odporúčame zamerať sa najmä na splývavé čítanie slov s predložkami.

Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutí textu ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov.

Strana 74, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ dopísať chýbajúce písmená do mien detí;
- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte.

Žiaci prečítajú časti mien, určia, ktoré písmená chýbajú a dopíšu ich. Mená opakovane prečítajú a vyznačia tie, ktoré boli v texte *Zuza a Zolo*. Kontrolou môže byť vyhľadanie a prečítanie viet z textu s danými menami.

Riešenie: ZUZA, ZOLO, SAMO, EVA/IVA

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 75, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ zložiť slovo z daných slabík;
- ✓ riešiť dopĺňovačku.

S týmto typom úlohy sa žiaci stretávajú po prvýkrát. Odporúčame úlohu riešiť spoločne.

Riešenie: slová: ZUZA, VILO, SAMO, SIMA; tajnička: ZIMA

Strana 75, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje.

Úlohu tohto typu riešia žiaci po prvýkrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámečkov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné).

Rozširujúcou úlohou je vyznačenie počtu slabík v každom slove bodkami v rámečku pod každým obrázkom.

Riešenie: zajo, zima, váza

Strana 75, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ vyznačiť správnu odpoveď.

Žiaci si postupne pozorne prezrú obrázky a prečítajú otázky. Odpovedajú podľa obrázka. Rozširujúcou úlohou môže byť vytvorenie správnej vety znázornenej na obrázku.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Rybník

Cieľ hry: Zložiť slovo z písmen, precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom, spájať tlačený a písaný tvar toho istého slova.

Pomôcky: Kartičky so slabikami tvoriacimi slová, pričom je každé slovo (jeho slabiky) napísané tlačeným písmom a inou farbou.

Postup: Na spodnú časť magnetickej tabule nakreslíme rybník (modrý ovál), pripevníme doň kartičky so známymi slovami (zima, Zuza, vozí, zajo, váza, zíva, Zolo,...). Nad rybníkom sú dané slová napísané

písaným písmom. Žiaci vyberú slabiky z rybníka podľa farby, zostavia z nich slovo a pripnú ho na magnetickú tabuľu vedľa písaného tvaru slova nad rybníkom.

Dážď zo slov

Cieľ hry: Zopakovať si čítanie známych slov.

Pomôcky: Kartičky so slovami napísanými tlačeným i písaným písmom tak, aby každý žiak dostal aspoň jednu kartičku.

Postup: Učiteľ má pripravené kartičky so známymi slovami. Každé slovo je na samostatnej kartičke. Ak budú žiaci pracovať v skupinách, je vhodné, aby mala každá skupina rovnaké slová. Žiaci pracujú na zemi. Učiteľ z výšky spustí každej skupine kartičky na zem – kartičky so slovami „napršia“ a žiaci hľadajú slová podľa zadania učiteľa. Potom všetky slová prečítajú.

Čierny Peter

Cieľ hry: Pozorne sledovať čítaný text a rozlišovať jednotlivé vety.

Postup: Učiteľ sa vopred dohodne so žiakmi, koľko viet bude každý čítať (na začiatok je výhodné čítať po jednej vete), a určí poradie čítajúcich (napr. postupne ako sedia za sebou). Potom žiaci samostatne čítajú vety z tabule alebo zo šlabikára. Kto sa „stratí“ pri čítaní viet, je Čierny Peter. Spolužiaci mu ukážu, ktorú vetu má prečítať. Pri hre je dôležité, aby každý čítal aspoň dvakrát. Tak dáme šancu každému zažiť pocit úspechu a radosti z čítania.

Písanie z, Z

Písanie, 3. zošit, strany 14 – 17

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 67 – 69

Pojmy:

malé písané z, veľké písané Z

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová so správnymi rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 14

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané z;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena z.

Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci tvar písmena z na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami, aby si precvičili postupnosť písania. Ďalej píšú v postupne zužujúcich sa riadkoch. Posledný riadok je venovaný precvičovaniu písmena v slabike.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom úspešnosti môže byť dodržiavanie správneho tvaru písmena.

Strana 15

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ prepísať slová napísané tlačeným písmom.

V prvej časti strany si žiaci precvičia spojenia písmena **z** s inými písmenami. Ďalej nasledujú slová s rôznou pozíciou písmena **z**. V slovách sú tiež frekventované písmená so znamienkami. Prázdny riadok v spodnej časti strany môže byť využitý na precvičenie spojov a slov, ktoré žiakom robili problémy alebo na vytvorenie a napísanie vety. Žiaci môžu tvoriť vety tak, že v nich použijú slová, ktoré si precvičovali na tejto strane. Posledný riadok je zameraný na precvičovanie prepisu slov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri dodržiavaní správnej šírky písmen v slovách.

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **Z**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **Z**.

Celá strana 16 je venovaná nácviku písmena **Z**. Pred písaním učiteľ vysvetlí postup pri písaní písmena, žiaci porovnajú tvary veľkého a malého písmena a určia rozdiely. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom viacnásobnom obťahovaní písmena na obrázku žiaci nacvičujú písanie písmena v postupne zužujúcich sa riadkoch.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých častí písmena.

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom.
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písmena **Z** a spojov v slabikách a v slovách. Žiaci sa opäť stretávajú s písaním vlastných mien, preto je vhodné zopakovať pravidlo o ich správnom písaní. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Žiaci ju vypracujú samostatne a učiteľ ju môže využiť aj na priebežnú diagnostiku písania u jednotlivých žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Hláska a písmená n, N

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 76 – 78

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 70 – 72

Pojmy:

hláska n a písmeno N, tlačенý a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok; slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ súvislo rozprávať o ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena **N**;
- ✓ identifikovať hlásku **n** v slovách;
- ✓ určiť pozíciu hlásky **n** v slove;
- ✓ čítať slová s tromi slabikami;
- ✓ čítať slovo so spoluhláskovou skupinou;
- ✓ samostatne čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

Vyvodenie hlásky a písmen n, N

Nápovedným obrázkom pri písmene **N** sú *nožnice*. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Učiteľ pri čítaní básne ukazuje žiakom slová v texte, ktoré práve číta. Žiaci slová sledujú a pri opätovnom čítaní básne ich aj opakujú po učiteľovi. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena **N** (malé tlačené n, veľké tlačené n, malé písané n, veľké písané n), ktoré žiaci opakujú.

Pri pomenovaní názvov písmen odporúčame, aby žiaci hovorili celý názov písmena. Pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky, neurčujú tlačенý alebo písaný, malý alebo veľký tvar.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 76, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku **n** v slovách znázornených na ilustrácii;

- ✓ určiť pozíciu hlásky **n** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je Zuzka, jej ujo Jano a sestra Evka, ktorí sa spolu zabávajú. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o rodine a príbuzných. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov. Pri tvorení viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku **n**. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Žiaci by mali samostatne povedať 5 viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri rodinnej návšteve. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Na ilustrácii sú tri nevyfarbené obrázky: *nožnice*, *ponožky*, *balón*. Odporúčame, aby ich žiaci pomenovali, povedali po slabikách a určili, či v počujú v každom slove hlásku **n**. Potom určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je zobrazené pomocou rámečkov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na obrázku a určia, ktorý rámeček znázorňuje pozíciu hlásky **n** v slove. Môžu vyfarbiť nevyfarbené predmety na ilustrácii.

Riešenie: V slove *nožnice* počujeme hlásku **n** na začiatku slova, hlásky je znázornená prvým rámečkom. V slove *ponožky* počujeme hlásku **n** vnútri slova, hlásky je znázornená druhým rámečkom. V slove *balón* počujeme hlásku **n** na konci slova, hlásky je znázornená tretím rámečkom.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **n** na začiatku slova: *nožnice*, *nohy*, *nohavice*, *nos*, *náušnice*, *nosí*;
- slová s hláskou **n** vnútri slova: *ponožky*, *okno*, *vankúše*, *Jano*, *ona*;
- slová s hláskou **n** na konci slova: *balón*, *on*.

Strana 76, čítanie slabík a slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slabiky s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slabík a slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je v slove farebne odlišená. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v texte, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 76, čítanie viet, text **Novina**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať predložku spolu so slovom;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Dôraz kladie na splyvavú výslovnosť predložiek so slovami. Potom čítajú žiaci. V texte sú použité nové slová z trenažera, ktoré si žiaci vopred precvičili. Pri čítaní viet dbáme na správnu intonáciu a plynulosť čítania. Žiakov pochválime za snahu o bezchybné čítanie nového textu.

Strana 76, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať slová napísané písaným písmom.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť orientácia v riadku. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je vyhľadávanie daných slov v texte, tvorenie viet s danými slovami (porozumenie významu slova).

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnom čítaní slov s predložkami.

Strana 77, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať rovnaké slovo napísané tlačným i písaným písmom;
- ✓ znázorniť dané slovo pomocou jednoduchého obrázka.

Žiaci riešia tento typ úlohy po prvýkrát. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová, potom dokreslovali chýbajúce obrázky.

Strana 77, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať mená;
- ✓ odlíšiť a roztriediť mená na dievčenské a chlapčenské.

Žiaci najskôr prečítajú všetky mená v rámečkoch. Potom značia farebne dievčenské a chlapčenské mená. Nesmieme zabudnúť na kontrolu správnosti riešenia úlohy.

Strana 77, hodiny

Žiak vie:

- ✓ určiť dvojice rovnakých slov napísaných písaným a tlačným písmom;
- ✓ rozdeliť slová na slabiky.

Úlohu môžeme zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 78, čítanie viet, text **Zuzana a zajo**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ čítať slovo so spoluhláskovou skupinou;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci vedeli samostatne vytvoriť o ilustrácii aspoň 5 viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy (starostlivosť o zvieratá v zime, návšteva príbuzných,...).

Slabika s novým písmenom je vyznačená farebne, aby sa slová žiakom ľahšie čítali. Nové slová sú napísané v tzv. trenažéri, aby si ich žiaci mohli opakovane čítať. V texte je po prvýkrát slovo so spoluhláskovou skupinou (slovo *znova*), odporúčame nacvičiť plynulé čítanie tohto slova. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú žiaci.

Strana 78, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine slov tie, ktoré sú zakončené rovnakou slabikou.

Žiakov upozorníme na vzor riešenia úlohy. Odporúčame, aby žiaci sami prišli na to, čo majú obe slová rovnaké (poslednú slabiku slova), potom hľadali ďalšie dvojice slov. Úlohu odporúčame riešiť spoločne.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení zamerať na plynulosť čítania nových viet.

Didaktické hry

Vláčik

Cieľ hry: Hovoriť slová s hláskou **n**.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou n*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Obmenou a sťažením hry môže byť zadanie podmienky pri tvorení slov iba s hláskou **n** vnútri slova.

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.

Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách.

Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.

Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov – nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priradujú slová tak, aby znova tvorili dvojice – tlačený a písaný tvar toho istého slova.

Hľadaj dvojice

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.

Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách.

Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (váza, sova, melón, lano, nos, zaj, saláma,...) a rozloží ich na zem alebo pripne na magnetickú tabuľu. Žiaci priradujú slová k obrázkom. Slová čítajú opakovane, prípadne ich použijú vo vetách.

Písanie n, N

Písanie, 3. zošit, strany 18 – 21

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 70 – 72

Pojmy:

malé písané n, veľké písané N

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová so správnymi rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané **n**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **n**.

Na tejto strane sa žiaci naučia písať tvar písmena **n**. Pred písaním môžu písmeno porovnať s písmenom **m**, ktoré sa už naučili. Po rozcvičení ruky na úvodnej ilustrácii žiaci tvar písmena na obrázku niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. Ďalej píšú v postupne sa zužujúcich riadkoch. V poslednom riadku precvičujú písmeno **n** v slabike.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie sa môže zamerať na niektoré prejavy správania sa žiakov pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na precvičovanie písania písmena **n** v slovách, v ktorých sa nachádza v rôznych pozíciách, na začiatku, vnútri či na konci slova. V spodnej časti je umiestnený prázdny riadok, ktorý môže byť využitý na precvičenie náročnejších spojov alebo na napísanie žiakmi vytvorenej vety formou autodiktátu. Pred písaním je potrebné zopakovať si pravidlá o písaní viet (veľké začiatkové písmeno, bodka za vetou). V závere strany si žiaci precvičia prepis slov.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce na strane sa žiaci môžu zamerať na hodnotenie svojho postoja k písaniu.

Strana 20

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané **N**;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena **N**.

Strana je venovaná nácviku písmena **N**. Pred písaním žiaci porovnajú tvary písmen **N** a **M** a určia rozdiely. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom viacnásobnom obťahovaní písmena na obrázku žiaci

nacvičujú písanie písmena v postupne zužujúcich sa riadkoch. V poslednom riadku nacvičujú písanie slabiky.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých častí písmena.

Strana 21

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novými slovami.

Na strane si žiaci precvičujú písmeno **N** a jeho spoje s inými písmenami v slabikách a slovách. Zároveň si opäť zopakujú písanie vlastných mien. V druhej časti strany je zaradený odpis a prepis vety.

Sebahodnotenie

V rámci sebahodnotenia po skončení práce na strane sa žiaci môžu zamerať na správne písanie vlastných mien alebo na správnosť odpísanej a prepísanej vety.